

Korupce

Co je to korupce?

- Obecně korupce znamená zneužití veřejné moci pro soukromý zisk nebo užitek.
- Směnný vztah přinášející výhodu oběma stranám.
- dohoda mezi jedincem, který platí (uplácující, korumpující), a příjemcem (podpláceným, korumpovaným)
- mravně narušit, kazit, zejména podplácením nebo poskytováním neoprávněných výhod či úsluh

Dělení korupce

1. Velká:
 - Zpronevěra veřejných zdrojů
 - Zneužívání veřejné moci při udělování veřejných zakázek
 - přidělování monopolních a kvazi – monopolních licencí
 - nepotismus, klientelismus případně i „prodej pozic“
 - zisk důležitých, běžně nedostupných, informací; insider trading
 - zločiny bílých límečků
2. Malá:
 - podplácení úředníků
 - záměrně nepřehledná regulace
 - zatemňování pravidel
 - špatná organizace
 - zneužívání pravomocí vyplývajících z dozorové (kontrolní) činnosti veřejné správy
3. „Na hraně“
 - Lobbying
 - Střet zájmů

Dopady korupce

1. Neekonomické:
 - deformování rozhodování ve veřejném zájmu
 - popírání rovnosti občanů před veřejnými institucemi
 - ztráta důvěry občanů
 - dohody založené na korupčních vztazích nejsou legálně vymahatelné
 - korupce se může stát nástrojem organizovaného zločinu, který proniká do politických struktur a státní správy

2. Ekonomické:

- neefektivním využití a plýtvání s majetkem státu
- snížení státních příjmů
- zvyšování státních výdajů – boj proti korupci
- zvyšování soukromých výdajů
- zvyšování chudoby
- omezení konkurence
- zvýšení cen, snížení kvality

Metody měření

- CPI (Index vnímání korupce) se zaměřuje na korupci mezi soukromým a veřejným sektorem
- BPI (Index plátců úplatků) znamená náchylnost firem k nabízení úplatků
- Global Corruption Barometer je průzkum veřejného mínění
- Index korupce dle Mezinárodního měnového fondu (MMF) a Světové banky znamená čas, který stráví manažeři a majitelé firem se státními úředníky.
- PII (Index veřejné integrity) měří rozsah protikorupční infrastruktury.

Otázky

Který index měření korupce je založen na veřejném mínění?

- a) CPI
- b) PII
- c) **Global Corruption Barometer**
- d) BPI

Které z uvedených možností jsou ekonomické dopady korupce?

- a) Ztráta důvěry občanů
- b) **Omezení konkurence**
- c) **Snížení státních příjmů**
- d) Deformování rozhodování ve veřejném zájmu